

Szemellenző nélkül:

Az európai lófélék egészsége és jóléte 2015-ben

Összefoglaló

A World Horse Welfare lóvédő szervezet és a Eurogroup for Animals állatjóléti szervezet jelentése

EUROGROUP
4ANIMALS

WorldHorseWelfare

Összefoglaló

E jelentés célja, hogy helyzetképet nyújtson a lófélékről és a lótenyésztés ágazatáról 2015-ben az EU területén, állatjóléti problémákat tárjon fel, elemezze az őket érintő jelenleg hatályos jogszabályokat, és ajánlásokat tegyen arra vonatkozóan, hogy a jogszabályok hogyan tudnának jobb védelmet nyújtani ezen állatok számára.

A lófélék a 21. századi Európában számtalan szerepet töltenek be – talán ők az emberek által házasított legsokoldalúbb állatok. Míg ez a sokoldalú alkalmazás lehetővé tette, hogy a lófélék közel maradjanak az emberhez, problémákat is teremtett jogi védelmük biztosításában. A lófélék nem sorolhatók egyértelműen a modern jogalkotás és politika által alkalmazott kategóriákba, amely azt jelenti, hogy könnyen a kedvtelésből tartott állatokra és a haszonállatokra kidolgozott jogszabályok közötti joghézagba eshetnek, gyakran jólétük kárára.

Sokoldalúság és változatosság

A jelenleg rendelkezésre álló számadatok átlaga alapján az Európai Unió (EU) területén körülbelül hét millió lóféle található, amelyek alkalmazása sokféle célból történik – meg kell említeni azonban, hogy ez a számadat valószínűleg alábecsüli a lófélék állományának valódi számát. A lótenyésztési ágazat:

- Legalább 896 000 fő számára biztosít foglalkoztatást az EU-ban.
- Értéke meghaladja az évi 100 milliárd eurót.,
- Legalább 2,6 millió hektár földterületet használ az EU területén.

Az ágazat nagyságrendje és kiterjedése következtében – amelyhez hozzájárul szétagolt szervezeti struktúrája – a rendelkezésre álló információk gyakran nagyobb hangsúlyt helyeznek a központilag szervezett összetevőkre és tevékenységekre, mint például a magas szintű sportok és a versenyzés.

A lófélék alapvetően szükséges, munkát végző állatok az EU egyes területein, és nagyobb számban tartják őket kedvtelésből vagy szabadidős tevékenység céljából. Lehetséges, hogy ezek az állatok soha nem kerülnek egy központi szervezet nyilvántartásába, ennek következtében nem szerepelnek az érdekelt szervek hivatalos számaiban. A jogalkotóknak tudatában kell lenniük ezen állatok és tulajdonosaik létéről, és biztosítani, hogy rendelkezéseik figyelembe veszik azok szükségleteit. További kutatásokra lehet szükség a megfelelően holisztikus politikaformálás megvalósításához a lófélék ellátásában.

A jogszabályozás kihívásai

Attól függően, hogy hol található és miként alkalmazzák őket, a lóféléket a jogszabályokban haszonállatként vagy kedvtelésből tartott állatként lehet osztályozni. Az EU jogszabályokban a „lófélék”-nek legalább három hivatalos definíciója van, három alkategóriája és számos, egyedi kontextusban használatos definíciója, attól függően, hogy az állatot miként használják. A lófélék vadállatok is lehetnek.

A 28 tagállamban jelentős különbségek vannak a jogszabályok egyes vonatkozásaiban. A tagállamok többségében létezik valamely állatjóléti jogszabályozás, de ezen jogszabályok rendelkezései igen változók számos alapvető különbséggel, mint például az eutanázia jogi indoklása.

Az EU-jogszabályok végrehajtása az EU területén gyakran változóan valósul meg. Az 1/2005/EK tanácsi rendelet az állatok szállítás és kapcsolódó műveletek közbeni védelméről különösen aggodalomra ad okot – amellett, hogy a rendelet rendelkezései figyelmen kívül hagyják a legújabb tudományos bizonyítékokat a nagy távolságokra történő szállítás lófélékre gyakorolt hatásairól, a rendelet végrehajtási szintje az EU területén nagymértékben változó. Ezenkívül ez a rendelet főként a kereskedelmi célú szállításra vonatkozik. Az 504/2008/EK bizottsági rendelet (a lófélék azonosításáról szóló rendelet) egy másik problémás területet jelent, amelyre a 2013-as lóhúsbotrány világított rá – történik előrehaladás, a 2015/262/EU bizottsági végrehajtási rendelet (a 90/427/EGK és a 2009/156/EK tanácsi irányelvek alapján a lófélék azonosítási módszerei tekintetében alkalmazandó szabályok meghatározásáról (lóútleveletről szóló rendelet)) elfogadásra került a tagállamok és a Bizottság által – de mivel egyes tagállamokban több mint 70 útlevel-kibocsátó szervezet működik egy országon belül, nem meglepő, hogy a jelenlegi helyzet széttagolt és nehezen átlátható. Ezt jelzik az eltérő becslések az EU területén található lófélék számáról. Egy megfelelően működő azonosítási rendszer megszüntetné ezt a bizonytalanságot.

Folyamatos állatjóléti problémák

Sajnos a lófélék továbbra is állatjóléti problémákkal küzdenek az EU területén. Míg egyes tagállamok egyéni kihívásokkal néznek szembe, számos problémás terület vált nyilvánvalóvá. A leggyakrabban észlelt problémák egy európai nem kormányzati szervezetek által készített felmérés válaszadói szerint:

- A lófélék környezetével és tartásuk módjával kapcsolatos problémák, beleértve:
  - elegendő teret biztosító környezet hiánya;
  - hosszú időszakokra történő bezártság szabadba engedés nélkül, valamint társas érintkezés nélküli környezet;
  - a lófélék megfelelő gondozási ismereteinek hiánya a tulajdonosok részéről, és;
  - elhanyagolás (alapszükségletek, mint például táplálék és víz, kielégítésének hiánya).
- Kiképzési módszerek és bánásmódok, beleértve a sport területén felmerülő állatjóléti problémákat.
- A lófélék húsrá történő felhasználása.
- A munkát végző lófélékkel való bánásmód.
- Szakemberek elérhetőségének hiánya, mint például állatorvos vagy patkolókovács pataápolás elvégzésére, illetve nyerges megfelelő lószerszámok biztosítására.

Ezt szem előtt tartva számos konkrét ajánlást tettünk az Európai Bizottság, az illetékes hatóságok, az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal és a lótenyésztési ágazat szervei számára. Biztosítaniuk kell, hogy:

- A lófélék jólétének és egészségének védelmét megfelelő és végrehajtható jogszabályok, valamint ezen jogszabályok hatékony alkalmazása és végrehajtása biztosítsa EU szinten.
- Az ágazatot betegségek által fenyegető veszély elismerésre és kezelésre kerüljön.
- A lófélék sokoldalúságának szélesebb körű ismerete érvényesüljön a politikakidolgozásban és jogszabályozásban egyaránt.
- * Egységes megközelítés kerüljön alkalmazásra arra vonatkozóan, hogy a lóféléket hogyan határozzák meg és miként kezelik az uniós jogszabályokban.

Az Európai Bizottság:

- Adjon megbízást a lótenyésztési ágazat minden vonatkozásának gazdasági és társadalmi hatásait vizsgáló Eurostat tanulmány készítésére.
- A TRACES-adatokat tegye hozzáférhetővé a nyilvánosság számára, a jelenleginél jóval kisebb késedelemmel.
- Fogadjon el egy egységes definíciót, amely meghatározza mely fajok tartoznak a lófélékhez minden vonatkozó jogszabály alkalmazásában.
- Módosítsa a törzkönyvezett lófélékre vonatkozó eltérés alkalmazhatóságát az 1/2005/EK tanácsi rendelet értelmében, belefoglalva az utazás céljaira vonatkozó bizonyítékot, ha az meghaladja a 8 órát.
- Tegye lehetővé az illetékes hatóságok számára a tagállamaikban működő útlevél-kibocsátó szervezetek számának radikális csökkentését.
- Terjesszen elő javaslatokat a 98/58/EK tanácsi irányelvnek lófaj-specifikus állatjóléti jogszabályokkal történő helyettesítésére, lehetővé téve a tagállamok közötti nagyobb mértékű harmonizációt, egyenlő feltételeket teremtve az egységes piac működésének elősegítésére.
- A lófélékkel foglalkozó vágóhidakon tegye kötelezővé függetlenül ellenőrzött zártláncú televíziós kamerák (CCTV) használatát.
- Terjessze ki a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendeletben meghatározott címkézési szabályokat a lóhús fogyasztók számára.
- Nyújtson aktív támogatást a helyes gyakorlatról szóló útmutatók kidolgozásához a magasabb szintű megfelelés és következetes végrehajtás elősegítése érdekében, például ezen dokumentumok fordításához szükséges források biztosításával és terjesztésük elősegítésével.
- Nyújtson támogatást a lófélék szükségleteinek kielégítéséről szóló információk létrehozásában és terjesztésében, fontolja meg a haszonállatok jólétével kapcsolatos oktatási segédanyagok kibővítését, belefoglalva a lófélék jólétét is.
- Biztosítsa, hogy az állatok egészsége, jóléte és nyomonkövethetősége minden kereskedelmi tárgyalás részét képezze, és lóhús importját csak EU-kompatibilis állatjóléti, közegészségügyi és élelmiszerbiztonsági előírásokkal rendelkező harmadik országokból engedélyezze.
- Indítson jogsértési eljárást olyan esetekben, ahol állatjóléti és közegészségügyi jogszabályok megsértésére derül fény, és ez nem kerül gyors korrigálásra az illetékes hatóságok részéről.
- Biztosítsa, hogy harmadik országok olyan gyógyszerkészítmények alkalmazására vonatkozó előírásai, amelyek károsíthatják az emberi egészséget, harmonizálva legyenek az uniós előírásokkal állati eredetű termékek importja esetén.

Az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal:

- Harmadik országokban rendszeresen végezzen előre be nem jelentett ellenőrzéseket az EU-engedéllyel működő vágóhidakon és darabolóüzemekben, a termelési lánc más szakaszait is ellenőrizve ilyen felderítések során.

Az Európai Bizottság és az illetékes hatóságok:

- Tegyenek sürgős intézkedéseket a lófélék nyilvántartásba vétele és nyomonkövethetősége terén felmerülő hiányosságok megszüntetésére.
- A 2015/262/EU bizottsági végrehajtási rendeletre vonatkozó kommunikációs terveikben vegyék figyelembe a lófélékről létező eltérő nézeteket a különböző tagállamok területén.
- A mezőgazdasági és idegenforgalmi politikában legyenek tekintettel a munkát végző lófélékre. A lovas turizmus és a mezőgazdaság állatjólét-központú fejlesztése kerüljön támogatásra, és szigorú végrehajtás valósuljon meg, amennyiben az állatjólétet nem tartják tiszteletben.
- Támogassák a turisták tájékoztatását az állatjólétet szem előtt tartó döntések elősegítése érdekében, annak tekintetében, igénybe vegyenek-e munkát végző lófélék által nyújtott szolgáltatást vagy sem.
- Gondoskodjanak arról, hogy tisztában vannak a lópiac újonnan kialakuló ágazataival, valamint azzal, szükség van-e jogszabályokra az állatok megfelelő jólétének és a fogyasztók biztonságának biztosítására, és a jogszabályok milyen hatással lehetnek rájuk.

Az illetékes hatóságok:

- Egyértelműen határozzák meg, mikor sorolandó egy lóféle a „félvad” kategóriába (tehát rendelkezik tulajdonossal), és mikor nem rendelkezik tulajdonosi szerepet betöltő természetes személlyel. A jogszabályoknak egyértelműen meg kell határozni, hogy ezen lótipusok miben különböznek egymástól, és ki a felelős jólétükért és egészségükért.
- Sürgősen vizsgálják ki az eutanázia közben felmerülő embertelen gyakorlatokról szóló jelentéseket, mint például olyan gyógyszerkészítmények, mint a T-61 megfelelő nyugtatószer nélküli helytelen alkalmazása, ha ilyen aggodalomról jelentés érkezik.
- Gondoskodjanak arról, hogy mindig szem előtt tartják a lófélék sajátos szükségleteit állatjóléti rendelkezések kidolgozásakor, annak feltételezése nélkül, hogy a haszonállatokra vagy kedvtelésből tartott állatokra vonatkozó széles körű rendeletek magukban foglalják őket.
- Biztosítsák, hogy a lófélék fogadására szóló engedéllyel rendelkező vágóhidak képesek kielégíteni ezen állatok jóléti szükségleteit, felszereltségük és alkalmazottaik képzése terén egyaránt.
- Az önszabályozási rendszereket – értékük elismerése mellett – az állatjóléti jogszabályok megerősítéseként, nem pedig helyettesítéseként tekintsék.
- Gondoskodjanak arról, hogy elegendő rugalmasságot biztosítanak a közösségi rendeletek végrehajtása során kiszabott büntetések tekintetében, lehetővé téve visszatartó erejű büntetések alkalmazását, függetlenül attól, hogy az EU mely területén működik a büntetett vállalkozás.

A lótenyésztési ágazat szervei:

- A lófélék tulajdonosait ösztönözzék arra, hogy intézkedéseikkel megakadályozzák az állatjóléti problémák kialakulását a lófélék élete és munkavégzése végén, a felelős állattartás elősegítése érdekében.
- A sport és szabadidő területén a lófélék jólétét a lovas biztonságával egyenrangú prioritásként kezeljék, egyéb megfontolások elé helyezve.

Front cover photography courtesy and copyright of:

Top row left-right: The Donkey Sanctuary; World Horse Welfare; World Horse Welfare

Middle row left-right: Shutterstock – Pixino; World Horse Welfare; ANDA

Bottom row left-right: World Horse Welfare; World Horse Welfare; Shutterstock – Maren Wulf